

Χοσέ Κάρλος Σομόθα «Σπουδή στο μαύρο»,
 μετάφραση: Χριστίνα Θεοδωροπούλου, εκδόσεις Πατάκη, 2022

Οδεύοντας προς τον Σέρλοκ Χολμς

Σε ένα μοντέλο όχι σπάνιο, τα τελευταία χρόνια, κινείται το πρόσφατο βιβλίο του Χοσέ Κάρλος Σομόθα: όπως είναι γνωστό, υπάρχει μια τάση, ένα ρεύμα, ειδικά στην αστυνομική λογοτεχνία, να συγγράφονται σίκουελ ή πρίκουελ με πρωταγωνιστές γνωστούς χαρακτήρες αυτής της λογοτεχνίας.

Το συγκεκριμένο μυθιστόρημα του Σομόθα είναι μια «προϊστορία» του Σέρλοκ Χολμς, όπως διαβάζουμε και στο εξώφυλλο του βιβλίου, η οποία διαδραματίζεται λίγα χρόνια πριν από την εμφάνιση του διάσημου ντετέκτιβ. Πρωταγωνιστές, ο έγκλειστος σε άσυλο και μυστηριώδης κύριος Χ που λύνει αστυνομικά αινίγματα («είναι συνήθεια του κύριου Χ να διαλευκαίνει πού και πού κάποιο μυστήριο»), παίζει ένα φανταστικό βιολί και παίρνει λάβδανο, ο γιατρός Άρθουρ Κόναν Ντόιλ που «στον ελεύθερο χρόνο του γράφει έργα μυστηρίου» και, κεντρικό πρόσωπο, η νοσοκόμα Ανν ΜάκΚάρεϋ που αναλαμβάνει τη δύσκολη αποστολή να φροντίζει αυτόν τον ανυπόφορο ασθενή, τον κύριο Χ, ο οποίος είναι... «κάπως περίεργος».

Αυτό που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο βιβλίο του Σομόθα, πέρα από τους χαρακτήρες που πλάθει, είναι η απόδοση του κλίματος της εποχής: οι άγριες αγγλικές πόλεις του 1882, στις φτωχογειτονιές και τις αποβάθρες τους, τα άσυλα, η θέση των γυναικών, οι εργασιακές συνθήκες και κανόνες («μισή μέρα ρεπό κάθε δύο εβδομάδες» έχει η νοσοκόμα, ενώ δεν επιτρέπεται να συνάψει γάμο «δίχως τη ρητή άδεια του διευθύνοντος γιατρού»), και ειδικά ο παράξενος και σκοτεινός, τότε, κόσμος του (νόμιμου και παράνομου) θεάτρου, που παίζει κρίσιμο ρόλο στην εξέλιξη της πλοκής του βιβλίου.

Ο συγγραφέας στήνει την πλοκή και τους χαρακτήρες του με μια αφήγηση γεμάτη σασπένς αλλά και χιούμορ («Αυτό ήταν στοιχειώδες» «Ω, άκου εκφράσεις!...»). Θέλει προσοχή για να αποφευχθούν τα σπώιλερ σε ένα μυθιστόρημα με τόσο πολλές ανατροπές, με τόσα αινίγματα που ζητούν λύση, με τόσα ερωτήματα που περιμένουν απαντήσεις, απαντήσεις που πολλές φορές είναι απρόσμενες, ευχάριστες ή δυσάρεστες. Βέβαια, «η αλήθεια δεν είναι ποτέ δημοκρατική, δεν εξαρτάται από τον αριθμό των ανθρώπων που πιστεύουν σ' αυτήν»...

Όπως είπαμε η πλοκή του μυθιστορήματος διαδραματίζεται το 1882. Το 1887 ο Άρθουρ Κόναν Ντόιλ θα εκδώσει τη Σπουδή στο κόκκινο, το μυθιστόρημα όπου πρωτοεμφανίζεται ο Σέρλοκ Χολμς.

παρουσίαση